

Seletuskiri Kohtla-Järve Linnavalikogu määruse eelnõu „Huvihariduse ja huvitegevuse toetuse andmise korra muutmine“ juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 5 alusel. Eelnõu algataja on Kohtla-Järve Linnavalitsus ning menetleja abilinnapea haridus- ja kultuurivaldkonnas Alevtina Jermakova (alevtina.jermakova@kjl.ee, 5696 7676). Seletuskirja koostasid finantsteenistuse juht Aivar Kamal ja Jana Salumets.

Noorsootöö seaduse (edaspidi *NTS*) § 15¹ lõike 1 kohaselt eraldatakse kohaliku omavalitsuse üksustele riiklik täiendav toetus huvihariduse ja huvitegevuse edendamiseks. Toetuse eesmärk on parandada noorte huvihariduse ja -tegevuse kättesaadavust ning mitmekesistada osalusvõimalusi, eriti 7–19-aastaste sihtrühmas.

Kohtla-Järve Linnavalikogu 31. märtsi 2022. a määrusega nr 7 kehtestatud „Huvihariduse ja huvitegevuse toetuse andmise kord“ (edaspidi ka *kord*) sätestab toetuse andmise põhimõtted ja tingimused Kohtla-Järve linnas. Kord loob õigusliku aluse toetuse eraldamiseks nii Kohtla-Järve Linnavalitsuse hallatavatele asutustele kui ka eraõiguslikele juriidilistele isikutele või Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatavatele riigiasutustele, kes korraldavad huviharidust ja huvitegevust linna territooriumil.

Käesoleva määruse muutmise eesmärk on korrastada ja ajakohastada kehtivat korda, lähtudes rakenduspraktikas ilmnenu vajadustest, haldusmenetluse läbipaistvuse ja selguse põhimõtetest ning kehtiva õiguse nõuetest. Toetuse andmise aluspõhimõtted tulenevad Kohtla-Järve linna huvihariduse ja huvitegevuse kava eesmärkidest ning prioriteetidest. Määruses tehtavad muudatused toetavad nende eesmärkide saavutamist ning aitavad tagada toetuse tulemuslikuma ja sihipärasema kasutamise.

2. Eelnõu eesmärk

Eelnõu eesmärk on ajakohastada Kohtla-Järve Linnavalikogu 31. märtsi 2022. a määrust nr 7 „Huvihariduse ja huvitegevuse toetuse andmise kord“ viisil, mis tagab määruse kooskõla kehtiva õiguse, halduspraktika ja andmepõhise juhtimise põhimõtetega ning vähendab ebavajalikku halduskoormust toetuse taotlejatele ja menetlejatele.

Määruse muutmise keskne eesmärk on eristada selgelt Kohtla-Järve Linnavalitsuse kui kollegiaalse täitevorgani ning ametiasutuse kui avaliku võimu kandja pädevused ja rollid toetuse menetlusprotsessis. Praktikas on varasem termin „linnavalitsus“ olnud mitmetimõistetav, põhjustades segadust selles, kes vastutab taotluste vastuvõtmise, hindamise ja rahuldamise eelnõude koostamise, aruandluse kontrolli ning järelevalve teostamise eest. Muudatustega kehtestatakse selged rollipiirid, mille kohaselt menetlus- ja kontrollitoiminguid teostab ametiasutus ning lõpliku toetuse andmise otsuse teeb kollegiaalne täitevorgan.

Teiseks eesmärgiks on menetlusprotsesside ajakohastamine ja halduskoormuse vähendamine, eelkõige:

- toetuse taotluste esitamise tähtaja viimine aasta lõppu (15. detsembriks) ja loobumine kahest voorust aastas;
- lihtsustatud nõuded hinnapakumistele madalama väärtusega õppevahendite puhul;
- vahearuande kohustuse kaotamine ja lõpparuande tähtaja lühendamine 30 päevalt 14 päevale;
- aruandluse parema ajastuse kehtestamine kalendriaasta lõpuni;

- vastavuse tagamine NTS-ile ning Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt oodatud tagasisidele toetuse kasutamise kohta.

Lisaks kaasajastatakse toetuse taotluse ja aruande vormid (määruse lisa 1 ja 2) selliselt, et need võimaldaksid sihipäraselt ning tõenduspõhist andmekorjet, toetaksid iga-aastast huvihariduse ja huvitegevuse kitsaskohtade analüüsi ning võimaldaksid paremat planeerimist järgmisteks eelarveperioodideks.

Eelnõuga muudetakse 21 sätet ning kehtestatakse kaks uut lisa, mida rakendatakse üleminekusätete kaudu. Määrus jõustub üldjuhul kolmandal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas, kuid vahearuandluse kaotamine ning uute aruandluskohustuste ja vormide rakendamine toimub hiljem – vastavalt 1. novembrist 2025 ja 1. veebruarist 2026. Selline üleminek on kooskõlas õiguspärase ootusega ning annab taotlejatele ja menetlejatele piisava aja kohanemiseks.

3. Eelnõu sisu

Korras tehakse 21 muudatust ja kehtestatakse 2 lisa uues versioonis.

Määruse § 1 punktiga 1 täiendatakse korra § 1 lõikega 3, millega sätestatakse kaks korra kontekstis olulist terminit, mida varasemalt korras ei eristatud. Nendeks on „**ametiasutus**“, mille all peetakse silmas Kohtla-Järve Linnavalitsust kui ametiasutust, ning „**linnavalitsus**“ kui linna kollegiaalne täitevorgan Kohtla-Järve Linnavalitsus.

Varasemalt oli korras kasutusel ainult termin „linnavalitsus“, mis tähistas vaheldumisi nii kollegiaalset täitevorganit kui ka avaliku võimu teostavat ametiasutust. Selline käsitlus tekitas rakenduspraktikas mitmetimõistetavust: ei olnud selge, kas taotlus esitatakse täitevorganile või ametiasutusele (korra § 3 lõige 3); kas komisjon, kes vaatab taotlusi läbi, esitab oma ettepanekuid taotluste rahuldamise kohta ametiasutusele või täitevorganile (korra § 4 lõige 3); kas toetuse saajal on õigus saada nõustamist täitevorganilt või ametiasutusest (korra § 8 lõige 1 punkt 1); kas toetuse kasutamisest keeldumine esitatakse täitevorganile või ametiasutusele (korra § 8 lõige 2 punkt 7); ning kellele esitatakse aruanded (korra § 9 lõige 1).

Kuna termin „linnavalitsus“ võib tähistada nii kollegiaalset organit kui ka ametiasutust, on nende kahe tähenduse selge eristamine vältimatult vajalik. Lihtne viitamine „linnavalitsusele“ ei võimalda korra väljast lugeda, kellele konkreetne ülesanne on suunatud, mistõttu võib tekkida märkimisväärne segadus nii menetlemisega seotud tegevusvaldkondade kui ka vastutuse jaotuse osas.

Ametiasutuse õiguslikku olemust kohaliku omavalitsuse üksuses reguleerib avaliku teenistuse seaduse § 6 lõige 1 koostoimes lõikega 3. Ametiasutus on avaliku võimu teostaja ning Kohtla-Järve linnas on selleks üksnes Kohtla-Järve Linnavalitsus ametiasutusena. Ametiasutuse struktuuris teenivad ametnikud ja töötavad töötajad. Ametiasutuse juhiks on linnapea (Kohtla-Järve Linnavolikogu 23. septembri 2021. a määruse nr 96 „Kohtla-Järve Linnavalitsuse põhimäärus“ (edaspidi *määrus nr 96*) § 3 lõige 1) ja ametiasutus koosneb teenistustest (määruse nr 96 § 21 lõige 1), mille juhid on vastavalt abilinnapea, teenistuse juht või linnasekretär (määruse nr 96 § 3 lõiked 2, 2¹ ja 3).

Kõik tegevused, mis on seotud taotluste vastuvõtmise, menetlemise, rahuldamise või rahuldamata jätmise eelnõude koostamise, aruandluse kontrolli ja vajadusel järelevalvemenetluse läbiviimisega, kuuluvad ametiasutuse teenistuste pädevusse. Seega täidab kõiki neid ülesandeid ametiasutus, mitte kollegiaalne täitevorgan.

Kollegiaalse täitevorgani – Kohtla-Järve Linnavalitsuse – staatus tuleneb kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi *KOKS*) § 4 punktist 2 ja muudest KOKS-i sätetest. Selle organi ülesanne

on KOKS § 30 lõike 1 punkti 2 kohaselt lahendada ja korraldada kohaliku elu küsimusi, mis on volikogu poolt määratud linnavalitsuse täita. Käesoleva korra tähenduses tähendab see, et kollegiaalne täitevorgan otsustab, kas rahuldada, osaliselt rahuldada või mitte rahuldada ametiasutuse poolt kontrollitud toetuse taotlused.

Seega on korra raames Kohtla-Järve Linnavalitsuse kui kollegiaalse täitevorgani ülesanne kitsalt piiritletud: teha otsus toetuse määramise või määramata jätmise kohta, samas kui kogu menetlusprotsess toimub ametiasutuse pädevuses.

Punktist 1 tuleneva muudatuse tõttu tehakse ka järgmised seotud muudatused:

- **Punktiga 2** muudetakse § 3 lõiget 3, millega sätestatakse selgesõnaliselt, et toetuse taotlused esitatakse ametiasutusele, mitte kollegiaalsele täitevorganile.
- **Punktiga 12** muudetakse § 8 lõike 1 punkti 1, mille kohaselt on toetuse saajal õigus saada nõustamist ametiasutusele, mitte linnavalitsusele.
- **Punktiga 13** muudetakse § 8 lõike 2 punkti 2, mille alusel toetuse saaja peab teavitama ametiasutust (mitte linnavalitsust) muudatustest huvihariduse või -tegevuse korralduses.
- **Punktiga 15** muudetakse § 8 lõike 2 punkti 7 ja § 9 lõiget 1, mille kohaselt nii keeldumine toetuse kasutamisest kui ka aruannete esitamine toimub ametiasutusele. Aruandluse sisulise kontrolli viib läbi ametiasutuse haridus- ja kultuuriteenistus.
- **Punktiga 20** muudetakse § 10 lõikeid 1 ja 2, millega täpsustatakse, et toetuse kasutamise üle teostavad järelevalvet ametiasutuse finantsteenistus ning sisulist tegevust kontrollib ametiasutuse haridus- ja kultuuriteenistus. Linnavalitsus kui kollegiaalne täitevorgan neid toiminguid ei teosta.

Kõik need muudatused lähtuvad vajadusest määratleda selgelt erinevad rollid ja ülesanded, mis kuuluvad kas ametiasutuse või kollegiaalse täitevorgani pädevusse. Ametiasutus viib läbi kõik haldus- ja menetlustoimingud teenistuste kaudu, samas kui linnavalitsus kui täitevorgan langetab lõpliku otsuse toetuse määramise kohta.

Punktidega 3 ja 4 muudetakse korra § 3 lõikes 3 sätestatud toetuse taotluse esitamise tähtaega ja sagedust. Edaspidi saab toetuse taotlusi esitada üksnes tegevusele eelneval aastal, hiljemalt 15. detsembriks.

Tähtaja muutmise vajadus tuleneb ühelt poolt taotluste läbivaatamise tähtaegadest ja menetluslikest põhimõtetest ning teiselt poolt iga-aastase huvihariduse ja huvitegevuse kava koostamise ning esitamise ajakavast. Kohtla-Järve Linnavalitsuse 3. mai 2022. a määruse nr 4 „Kohtla-Järve Linnavalitsuse huvihariduse ja huvitegevuse toetuse taotluste läbivaatamise komisjoni põhimäärus“ (edaspidi *määrus nr 4*) § 5 lõike 9 kohaselt tuleb komisjon kokku kutsuda 30 päeva jooksul pärast taotluste esitamise tähtaega. Seega sõltub komisjoni koosolekute ajastus vahetult esitatud taotluste tähtajast.

Lisaks tuleneb NTS § 15² lõikest 2 nõue esitada Haridus- ja Teadusministeeriumile kinnitatud huvihariduse ja huvitegevuse kava ning selle täitmise iga-aastased tulemused hiljemalt 15. jaanuariks. Selleks, et taotlusi oleks võimalik läbi vaadata ja hinnata ajakohaselt ning et tegevused saaks planeerida kinnitatud kava alusel, on otstarbekas nihutada taotluste esitamise tähtaeg detsembrikuusse.

Samuti on muudatuse eesmärk loobuda varasemast kahest taotlusvoorst aastas ja kehtestada ühtne tähtaeg kalendriaasta lõpus. Taotluste esitamise sageduse muutmine tagab kõikidele potentsiaalsetele taotlejatele võrdsed võimalused planeerida oma tegevusi ning koostada taotlusi sisuliselt ja eelarveliselt läbimõeldult juba enne uue perioodi algust. See muudatus toetab tegevuste paremat

planeerimist kalendri- ja eelarveaasta põhiselt ning vähendab halduskoormust nii taotlejate kui ka menetlejate jaoks.

Punktidega 5–8 muudetakse korra § 3 lõiget 7 eesmärgiga lihtsustada toetuse taotluse koostamist seoses § 3 lõike 6 punktis 2 sätestatud õppevahendite soetamisega. Seni kehtinud nõue esitada kolm hinnapakkumist kõigi õppevahendite ostmiseks ei ole praktikas osutunud mõistlikuks ega sisuliselt põhjendatuks toetuse hindamise seisukohalt, kuna õppevahendi mõiste on rakenduspraktikas osutunud väga laiahaardeliseks ning hõlmab valdavas osas tavalisi kulutarvikuid ja lihtsamaid vahendeid, mis funktsioneerivad tihti sarnaselt nagu kulumaterjalid ja kantseleitarvikud.

Muudatuse tulemusena kehtestatakse uus, selgem põhimõte: hinnapakkumise esitamise kohustus tekib ainult juhul, kui taotletava õppevahendi maksumus ületab 500 eurot. Selline lävend põhineb nii toetuse komisjoni varasemal hindamispraktikal kui ka taotlejate tagasisidel, mille kohaselt oli kolme hinnapakkumise nõue väiksemate summade puhul koormav ja menetluslikult ebaproportsionaalne, andmata samas komisjonile sisulist lisaväärtust.

Õppevahendite hinnaskaala puhul on leitud, et maksumus alla 500 euro ei õigusta formaalset pakkumismenetlust – sellised kulud on sageli võrreldavad igapäevaste, standardsete kontoritarvetega ning nende hind on üldiselt turul üheselt kujunenud. Samuti on praktikas esinenud juhtumeid, kus taotlejad ei ole saanud kolme sõltumatut pakkumist just seetõttu, et õppevahendid on spetsiifilised, kitsalt sihitud või saadaval üksikutelt tarnijatelt.

Muudatus säilitab siiski läbipaistvuse ja kontrollivõimaluse: kui komisjonil tekib kahtlus esitatud eelarve või õppevahendi maksumuse mõistlikkuse suhtes, on tal õigus nõuda taotlejalt täiendavat selgitust või kontrollida ise turuinfot. Seega säilib vajalik kontrollimehhanism, samal ajal kui üldist halduskoormust on märgatavalt vähendatud.

Lisaks tehakse punktidega 5–7 ka mitmeid normitehnilisi muudatusi:

- § 3 lõike 7 esimese lause keeles täpsustatakse, et taotletakse „toetust“ õppevahendite ja transpordikulude katmiseks. Varem puudus selles kohas loogiline ja tähendust selgitav märksõna „toetus“, mille lisamine aitab mõista, et tegemist on just rahalise toetuse, mitte tegevuse endaga.
- Kuna lõike 7 teises lauses juba viidatakse § 3 lõike 6 punktis 2 nimetatud õppevahenditele, siis eemaldatakse viide sellele punktile lõike esimesest lausest.

Punktiga 9 muudetakse toetuse taotluste rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise korralduse eelnõude koostajate määratlust. Varasema sõnastuse kohaselt vastutas nende eelnõude koostamise eest ametiasutuse finantsteenistus, kes pidi eelnõud koostama toetuse taotluste läbivaatamise komisjoni ettepanekute alusel.

Määruse nr 4 § 2 lõike 1 kohaselt kuulub komisjoni 9 liiget, kelle hulka kuuluvad ametiasutuse haridus- ja kultuuriteenistuse ning finantsteenistuse spetsialistid ning Kohtla-Järve Linnavolikogu vastavate valdkondade alaliste komisjonide esindajad.

Praktikas on olnud finantsteenistuse roll kogu menetlusprotsessis algusest peale mõnevõrra ebaselge. On igati põhjendatud, et vähemalt üks finantsteenistuse spetsialist, eelkõige see, kelle ülesandeks on huvihariduse ja huvitegevuse eelarveliste vahendite jälgimine ja koordineerimine, osaleb komisjoni töös, et anda komisjoni liikmetele asjatundlikku nõu eelarve ja rahastamise küsimustes. Samas on komisjoni sisulise hindamise töö keskmes ennekõike haridus- ja kultuuriteenistuse spetsialistid ning volikogu esindajad, kes mõistavad paremini hindamise objekti – st huvihariduse ja huvitegevuse sisulist korraldust, valdkondlikke eesmärke ning sisulist kvaliteeti.

Arvestades asjaolu, et komisjoni koosseisu tuumiku moodustavad reeglina haridus- ja kultuuriteenistuse teenistujad, kellel on ka kõige sügavam sisuline arusaam hindamise objektist (huviharidus ja huvitegevus), on igati loogiline, et just nemad ja mitte finantsteenistus koostavad toetuse määramise korralduse eelnõud. Haridus- ja kultuuriteenistuse spetsialistid osalevad hindamise sisulises protsessis, tunnevad toetuse andmise kriteeriume ning omavad parimat ülevaadet taotluste sisust ja selle vastavusest toetuse eesmärkidele.

Lisaks tuleb arvestada, et alates korra esmasest vastuvõtmisest on reaalses praktikas toetuse määramise korralduste eelnõusid valdavas osas koostanudki haridus- ja kultuuriteenistus, mitte finantsteenistus. Finantsteenistuse osalemine eelnõude sisulises ettevalmistuses on olnud pigem tagasihoidlik ja piirdunud peamiselt eelarveliste sisendite kontrollimisega.

Seetõttu korrigeeritakse nüüd korras vastav säte selliselt, et see vastaks nii kehtivale tegelikule töökorraldusele kui ka menetluse loogikale, mille kohaselt toetuse määramise eelnõu koostamise eest vastutab haridus- ja kultuuriteenistus kui valdkonna eest vastutav ja pädev teenistus.

Punktidega 10 ja 11 eemaldatakse korrast sisuline kordus, mis tuleneb korra § 6 lõikes 1 ja § 7 lõikes 1 esitatud sisult identsetest sätetest. Korra § 6 lõikes 1 on juba sätestatud, et „taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsustab linnavalitsus korraldusega“. Seega ei anna § 7 lõikes 1 sisalduv täiendav lause „Toetuse andmise otsustab linnavalitsus korraldusega“ korrale juurde uut normatiivset sisu, vaid dubleerib juba kehtivat regulatsiooni.

Kui linnavalitsus otsustab toetuse taotluse rahuldada, tehakse see otsus korralduse vormis ning samas aktis määratakse ka toetuse summa. Juhul kui taotlus rahuldatakse osaliselt, sätestatakse vastavas korralduses osaline toetussumma; kui taotlus jäetakse rahuldamata, kajastub see samuti korralduses. Praktikas toimub kogu toetuse määramise otsustusprotsess juba § 6 lõike 1 alusel, mistõttu § 7 lõige 1 ei oma iseseisvat ega täiendavat normatiivset funktsiooni.

Lisaks tuleb märkida, et toetuse määramise korraldustes ei viidata kunagi § 7 lõikele 1, vaid viidatakse alati üksnes § 6 lõikele 1, kuna sisuline otsustuspädevus tuleneb just sellest sättest. Korra esialgse versiooni seletuskiri ei anna samuti mingit põhjendust ega eesmärki § 7 lõike 1 säilitamiseks, mistõttu puudub alus käsitleda seda normi kui sisuliselt eristuvat või vajalikku.

Tulenevalt eeltoodust tunnistatakse § 7 lõige 1 kehtetuks. Selle muudatuse loogilise jätkuna muudetakse ka § 7 pealkirja, mis edaspidi viitab ainult lõikes 2 sätestatud toetuse kasutamise lepingu sõlmimise korrale. Selline muudatus loob parema normitehnilise selguse ja välistab korras sätete sisulise dubleerimise.

Punktiga 14 kõrvaldatakse juriidiline ebatäpsus, mis puudutab vara omandamist olukorras, kus juriidilisest isikust toetuse saaja lõpetab tegevuse kolme aasta jooksul pärast toetuse saamist. Kehtivas korra sõnastuses on sätestatud, et sellisel juhul tuleb toetuse alusel soetatud vara üle anda „linnavalitsusele“ – ilmselt viidates ametiasutusele. Tegelikuses ei ole see sõnastus juriidiliselt korrektne.

Kuigi kehtivas asjaõigusseaduses (edaspidi *AÕS*) enam ei sisaldu varasemat § 6 lõiget 1, millega loetleti omandi kandjatena füüsilised ja juriidilised isikud, on siiski *AÕS* § 68 lõike 1 alusel selgelt mõistetav, et omand on isiku täielik õiguslik võim asja üle, ja seda omandi mõiste kaudu saabki määratleda, kes võib olla omanik. Õiguslikus tähenduses saab omand kuuluda ainult isikule – füüsilisele või juriidilisele.

Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *TsÜS*) § 24 järgi on juriidiline isik seaduse alusel loodud õigussubjekt, kes võib olla kas eraõiguslik või avalik-õiguslik. *TsÜS* § 25 lõike 2 kohaselt on avalik-õiguslik juriidiline isik ka kohaliku omavalitsuse üksus. Vastavalt *KOKS* § 10 lõikele 1 on vald või

linn avalik-õiguslik juriidiline isik. Seega saab kohaliku omavalitsuse nimel omandada vara ainult linn kui juriidiline isik, mitte tema ametiasutus või täitevorgan.

Kui juriidilisest isikust toetuse saaja lõpetab tegevuse enne toetuse saamisest kolmeaastase tähtaja möödumist, ei saa ta toetuse alusel soetatud vara seaduslikult üle anda ametiasutusele ega täitevorganile (linnavalitsusele). Omandiõiguse üleminek saab toimuda üksnes linna kui isiku kasuks, kellele vara omandiõigus saab üle minna. Kohalikule omavalitsusele kuuluva vara puhul on tegemist munitsipaalomandiga KOKS § 34 lõike 1 tähenduses. Vara vastuvõtmise protseduuri sätestab volikogu poolt KOKS § 34 lõike 2 alusel kehtestatud linnavara valitsemise kord.

Tulenevalt eeltoodust täpsustatakse korra sõnastust, et toetuse saaja peab vara üle andma mitte ametiasutusele ega linnavalitsusele kui täitevorganile, vaid Kohtla-Järve linnale kui avalik-õiguslikule juriidilisele isikule, kellel on õigus omandit vastu võtta ja seda valitseda.

Punktidega 16–19 muudetakse aruandluse korraldust. Esiteks, tunnistatakse kehtetuks korra § 9 lõige 2, millega seni nähti ette vahearuande esitamise kohustus, ja kaotatakse viited sellele määruse tekstis. Teiseks lühendatakse lõpparuande esitamise tähtaega 30 kalendripäevalt 14 kalendripäevale pärast tegevuse lõppu, sätestades ühtlasi, et lõpparuanne peab olema esitatud hiljemalt kalendriaasta lõpuks.

Muudatuste eesmärk on tugevdada aruandluse seotust uue toetusperioodi planeerimisega ja vähendada liigset halduskoormust toetuse saajatele. Toetuse saaja esitatav tegevusaruanne on sisuline töövahend, mille kaudu ametiasutus saab infot huvihariduse ja huvitegevuse arengute, kitsaskohtade ning vajaduste kohta. See teave on oluline sisend järgnevate perioodide toetuste kavandamisel ja taotluste hindamisel, eriti kui tegu on jätkutegevustega.

Aruannete läbivaatamine, sealhulgas toetuse jääkide hindamine ja kvalitatiivse tagasiside analüüs, on sisuliselt põhjalik ja ajamahukas protsess, mis eeldab mõistlikku ajaraami enne uue toetusperioodi algust. Sidudes lõpparuande esitamise kalendriaasta lõpuga, võimaldatakse ametiasutusel hinnata tulemusi enne uute otsuste tegemist järgmisel eelarveperioodil.

Senine vahearuande nõue ei ole praktikas osutunud efektiivseks meetmeks ei teenuse kvaliteedi hindamisel ega järelevalve eesmärgi täitmisel. Arvestades, et enamik toetuse saajaid kasutab toetust koondatud tegevusperioodide lõikes ning toetuse kasutamise järel antakse niikuinii sisuline hinnang lõpparuandes, ei anna vahearuanne sisuliselt lisandväärtust. Seetõttu otsustatakse see nõue kehtetuks tunnistada.

Muudatused aitavad vähendada toetuse saajate halduskoormust, tagades samas, et ametiasutus saab vajalikud andmed üheselt, koondatult ja perioodi lõpus ehk selleks ajaks, mil neil andmetel on suurim analüütiline väärtus.

Punktiga 21 tehakse terminoloogiline täpsustus, mille eesmärk on parandada normitehnilist selgust ja üheselt mõistetavust. Kuigi korra varasem sõnastus võimaldas mõista, et viidatakse kohaliku omavalitsuse üksuse volikogule, on täpsem ja korrektsem kasutada täisnimetust Kohtla-Järve Linnavolikogu. Täisnimetuse kasutamine on kooskõlas hea õigusloome tavaga ning toetab õigusselguse ja normitehnilise ühtsuse põhimõtteid. Lisaks täpsustatakse, et linnavolikogu revisjoni teostab järelevalvet omal algatusel, järelevalve teostamise ülesanne jääb linnavalitsuse finantsteenistuse kanda.

Punktiga 22 sätestatakse korra uus lisa 1 – huvitegevuse toetuse taotluse vorm – ning **punktiga 23** sätestatakse uus lisa 2 – toetuse kasutamise aruande vorm. Taotluse ja aruandevormide uuendamise eesmärk on tõsta toetuse andmise ja kasutamise andmepõhisust ning tagada parem vastavus kehtiva huvihariduse ja huvitegevuse kava prioriteetidele ja sisulistele eesmärkidele.

Huvihariduse ja huvitegevuse valdkonna kitsaskohti kaardistatakse igal aastal, tuginedes muu hulgas toetuse saajatelt kogutud sisendile. Just seetõttu on oluline, et nii taotluse kui ka aruande vormid võimaldaksid süstemaatilist ja sihipärast andmekorjet ning mitte ainult toetuse rahastamise ja kulude, vaid ka tegevuste sisu, sihtrühmade ja mõju kohta.

Uuendatud ja ühtlustatud vormide kasutuselevõtt toetab:

- kitsaskohtade kaardistamist juba taotluse ja aruandluse esitamise faasis;
- aruandluse ühtlustamist ja eeltäidetud eelarveandmete kogumist;
- paremat valmisolekut esitada huvihariduse ja huvitegevuse iga-aastased tulemused Haridus- ja Teadusministeeriumile hiljemalt 15. jaanuariks vastavalt NTS § 15² lõikele 2.

Uued vormid on koostatud kooskõlas rakenduspraktikast saadud tagasisidega ning aitavad suurendada toetuse sihipärast kasutamist, aruandluse kvaliteeti ja omavalitsuse võimekust seirata huvihariduse ja huvitegevuse arenguid süsteemselt ning tõendus põhisel.

Määruse § 2 lõigetega 1 ja 2 sätestatakse määruse jõustumise tähtajad teatud muudatuspunktide osas. Kuigi KOKS § 23 lõike 1 kohaselt jõustub volikogu määrus kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist, on seadusega kooskõlas ka selliste sätete jõustumise edasi lükkamine, mille kohene rakendamine ei oleks menetluslikult või sisuliselt põhjendatud.

Käesoleva määrusega nähakse ette, et § 1 punkt 17 ning punktid 18, 19 ja 22 jõustuvad hiljem.

- Määruse § 2 lõikega 1 lükatakse edasi määruse § 1 punktis 17 sätestatud vahearuande esitamise kohustuse kaotamist kuni 1. novembrini 2025. Edasilükkamise põhjuseks on asjaolu, et 2025. aasta 30. maiks esitatud taotlused on esitatud kehtinud korra alusel, mille kohaselt tuli vahearuanne esitada 30. oktoobriks. Sellest tulenevalt tuleb säilitada nende toetuse saajate jaoks olemasolev aruandluskohustus, lähtudes õiguspärase ootuse põhimõttest haldusmenetluses. Taotlejad olid teadlikud vahearuande esitamise nõudest ja neil on õigus eeldada, et neid ei kohustata tagasiulatuvalt uue regulatsiooni alusel käituma. Seetõttu rakendub muudatus alates 2025. aasta novembrist ja uutele taotlustele vahearuande nõuet enam ei kohaldata.
- Määruse § 2 lõikega 2 on kavandatud § 1 punktide 18, 19 ja 23 jõustumine 1. veebruarile 2026. Punktides 18 ja 19 on sätestatud lühendatud lõpparuande esitamise tähtaeg ning kohustus esitada aruanne hiljemalt kalendriaasta lõpuks. Punktiga 23 uuendatakse toetuse kasutamise aruande vormi (määruse lisa 2).

Nende sätete hilisem jõustumine on vajalik, kuna juba varem esitatud taotluste puhul on toetuse saajatel põhjendatud eeldus, et aruandlus toimub seni kehtinud korra alusel. Haldusmenetluslikult on korrektne, et uued rangemad aruandluskohustused kohalduvad üksnes tulevikus esitatavatele taotlustele, mille puhul toetuse saajad saavad nendega arvestada juba taotlemise hetkel. Pakutud üleminekuperiood (*vacatio legis*) võimaldab toetuse saajatel ja ametiasutusel muudatustega aegsasti kohaneda.

4. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse rakendamisega ei kaasne täiendavaid kulutusi.

5. Määruse mõju

Käesolev määrus avaldab positiivset mõju mitmes olulises valdkonnas. Muudatuste peamine eesmärk on suurendada õigusselgust, parandada toetuse menetlemise ja kasutamise kvaliteeti ning tagada

paremini läbimõeldud ja sihipärasemate tegevuste elluviimine Kohtla-Järve noorte huvihariduse ja huvitegevuse valdkonnas.

5.1 Õigusselgus ja normitehniline täpsus

Mitmed korras tehtavad muudatused on suunatud keelelise ja terminoloogilise täpsuse saavutamisele. Kõige olulisem neist on linnavalitsuse ja ametiasutuse mõistete eristamine, mis kõrvaldab varasemast määrusest tuleneva segaduse rollide ja ülesannete jaotuses. Eristus aitab selgelt määratlada, millised ülesanded kuuluvad Kohtla-Järve Linnavalitsusele kui täitevorganile ning millised kuuluvad Kohtla-Järve Linnavalitsusele kui ametiasutusele. See loob parema arusaamise nii taotlejatele kui ka teenistujatele ja toetab haldusmenetluse õiguspärasust kulgu.

5.2 Halduskoormuse vähenemine ja menetluskvaliteedi tõus

Mitmed muudatused aitavad vähendada nii taotlejate kui ka ametiasutuse teenistujate halduskoormust. Näiteks loobutakse vahearuande esitamise kohustusest, mis ei ole praktikas toonud kaasa sisulist lisandväärtust. Samuti täpsustatakse ja lühendatakse lõpparuande esitamise tähtaegu, sidudes need kalendriaasta lõpuga, mis aitab parandada andmekasutust toetuste planeerimisel.

Väiksemahuliste õppevahendite soetamise korral loobutakse üldisest kolmest hinnapakumisest, kehtestades 500 euro piirmäära, mille ületamisel on hinnapakumine nõutav. See muudatus aitab vältida bürokraatlikku koormust, säilitades samas sisulise kontrolli võimaluse.

5.3 Mõju toetuse saajatele

Taotlejate jaoks muutub määrus selgemaks, loogilisemaks ja praktilisemaks. Täpsustatud taotluste esitamise tähtaeg (15. detsember) ja ühtne taotlusvoor võimaldavad pikemaajalist planeerimist ja paremat eelarvestamist. Muudetud taotluse ja aruande vormid toetavad sisukamat andmekorjet, mille kaudu saab paremini mõista huvihariduse ja -tegevuse arenguvajadusi ning noorte sihtrühmade muutuvat koosseisu.

Negatiivse mõjuna võib esile tuua senise teise taotlusvooru kaotamise. Varasem praktika võimaldas esitada lisataotlusi aasta teises pooles, näiteks kui esialgses voorus jäadi toetuseta, kavandati uus tegevus või ilmnes vajadus täiendava rahastuse järele. Teise vooru puudumisel tuleb kõiki tegevusi ja vajadusi planeerida varem, mis võib osutuda keeruliseks näiteks uutele taotlejatele või spontaansete algatuste puhul.

Samuti võib üks taotlusvoor tähendada väiksemat paindlikkust toetuse eraldamisel, mis nõuab ametiasutuselt senisest suuremat täpsust hindamiskriteeriumide rakendamisel ja ennetavat teavitustööd. Määruse rakendamise esimesel aastal on seetõttu oluline toetada taotlejaid nõustamise ja juhendmaterjalidega, et tagada uuele süsteemile sujuv üleminek.

6. Eelnõu terminoloogia

Eelnõu ei sisalda uusi ega vähetuntud termineid.

7. Rakendusaktid

Eelnõu rakendamiseks ei ole vajalik võtta vastu rakendusakte, kuid on vaja ajakohastada Kohtla-Järve Linnavalitsuse 3. mai 2022. a määruse nr 4 „Kohtla-Järve Linnavalitsuse huvihariduse ja huvitegevuse toetuse taotluste läbivaatamise komisjoni põhimäärus“ sätteid, lähtudes muudatustest.

8. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas, välja arvatud määruse §-s 2 nimetatud sätted, mille jõustumise tähtajad on edasi lükatud.